

מסורת הש"ס

[ז"ל] (דמאי)
 [מוספתה] דעווקין
 [ז"ל] (א) [עין מוס' דה
 ד"ה שורען] (ד) [לעיל
 י' וס"ק] (א) [עווקין
 י' וס"ק] (א) [בס"א ליתא
 והוא טומאה דרבנן]
 [לעיל לה:] (ח) [י"א או
 וימות ויניקת ר"מ אי נמי
 י' דכ"ע אין יד להכשר
 שמינו הדם ע"ה האכר
 ד' (ט) [ע' מו"ט טבול
 יום מ"ש סס],

גליון הש"ס

מ' צריכות הכשר שני
יו נדה דף נ' ע"א חוס'
ה שורען: רש"י ד"ה
הדרדד וכו' שהוא מומאה
בבבן. תמוה לי הא ט"י
א טמא לאורייתא לפסול
וממה דנגיעה. עין סוטה
כח ובתוס' שם והר"ל
ש"י לומר דט"י קליש
טומאתו וכו' גדול:

הגהות הב"ח

ו' במס' יומא. ג"כ אין זה
מסכת יומא וג"ל דהוא
מס' וג"ל במסכת טבול יום
פ"ג מ"א:

ואם לאו. חזירו טהור ואע"פ שנוגעין זה בזה אין שלשי עושה רביעי בתרומה. וגבי טבול יום תנינא לה (א) טבמסקת יומא (דף יט.):

מוחלפת השיטה. כאן החליף ר"מ שיטתו אבל בעלמא ס"ל אוחזו בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ומדקאמר רבי יוחנן הכי ש"מ דס"ל דבאוחזו בקטן ואין גדול עולה עמו קא מיפלגי: ומהדר דהו"ש ומאי קשיא. ליה לרבי יוחנן דלמא ואע"פ דמיקל ר"מ בטבול יום * שהא טומאה דרבינא מחמיר הוא בטומאה חמורה: **תניא רבי אומר.**

מירוצא הוא כלומר הא מני רבי של
שני ליה: אחד טבול יום ואחד שאר
טומאות. אין חילוק בגניעתם הדקדוקה
בשאר טומאות נגיעה הוי בטבול ויש
נמי נגיעה: לדברי רבי לא שני ליה.
החליף ר"מ שיטתו וידעה כל היכא
דחייא נגיעה בטבול יום חייא נגיעה
בשאר טומאות והא שמעינן לר"מ
דמתניתין דאע"ג דאין גדול עולה עמו
חבור הוא: רבא אמר ביש יד להכשר.
כי היכי דליפנין יד לטומאה בריש
פרקין (דף קיט). קמפלגי ודכ"ע
בזהמה נעשית יד לאכר: בהכשר קודם
מהכשר קמפלגי. ודכ"ע ש יד לטומאה
ולהכשר אלא שחטטה קודם שחישב
להאכילו לעוצד כוכבים דקדם הכשר
למהכשר ר"ש סבר כיון דבשעת
הכשר אכתי לאו בר קבולי טומאה
הוא דקממיה לאו לאכילה קאי שאף
לכן נח אסור הוא הכשר נמי לא
מקבל: חב. אין דרכו לאוכלו
בכפרים מפני שהעם מועט ויש להם
בשר הרבה לצורך סיפוקן אבל
בכרים העם מרובה ואין להם בשר
לכל הצורך אוכלין אותו ע"י הדחק.
א"נ משום הכי אין דרכן לאוכלו
בכפרים משום דעניים הם אבל בני
כרים שהם עשירים אוכלין אותו:
הוכשר בשחיטה. ואע"ג דקדם הכשר
למהכשר: עולשים. עשב שאורין
קרישילי'א: שאלקטן. לזהמה והוכשרו
ואח"כ נמלך עליהם לאדם גרידן
הכשר שני מפני שקדם הכשר למהכשר
חור"מ סבר לה כי היכי דא"ר עקיבא

מעיקרם מאכל בהמה אינו מקבל טומאה: **בנפיקה** **הס** **יו**
ורכ איין יד להכשר אבל יש יד לטומאה ופלוגתייהו בשנינו **הס**
האבר וקניחו בין סימן לסימן: **דס מכה**. אינו מכשיר ודס חללים
קרוי משקה ולא דס מכה: **ד כשי אי** **דמ**. דכ"ע איזת יד להכשר והאי
אבר איזת יד דבהמה נעשית יד ללכר אל כ"ס לחוץ בקטן וקטן
גדול עולה עמו ידוהי הוא כמורו יד וכשנינו **הס** על האבר ולא נתקנה
קא מיפלגי ר"מ סבר דס מכשיר והרי הוכשר ור"ש לטעמיה דאמר
בפרק שני (פליג לה) שחיטה מכשרת ולא דס והאי אבר כיון דלא
מנהיג ליה שחיטה להחירו באכילה אע"ג דמהניג ליה לטהוריה מיד
נבלה לא מכשרת ליה לטומאה דטעמא דשחיטה מכשרת היינו משום
דכיון דמשיא ליה אוכלא לענין היתר אכילה משיא ליה נמי אוכלא
לענין טומאה והכל יכיל למימר הכי: **כעי רבה** **כו**. רבה דאוקים
פלוגתייהו לעיל [דפ] בהמה נעשית יד ללכר כעי רבה דאמר
בהמה נעשית יד ללכר בשחיטה לענין הכשר בחייה מהו שחטשה יד

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

יִקְ תַּשִּׁיעִי חוֹלִין קַבָּח.

רבי מאיר אומר אם אוהו בקטן וגדול עולה עמו. ה"ג כספרים וצפי' ר"מ ובמסכת עטול יוס (פ"ב מ"ה) אינו כן דגרסינן ר"מ אומר אם אוהו בגדול וקטן עולה עמו הרי הוא כמוהו רבי יהודה אומר אם אוהו בקטן וגדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ולכך גירסא תימא מאי פריך הכא דר"מ אדר"מ (י"א) ולא מסתבר לפרש דר' יוחנן דלארץ באוהו בקטן ואין עולה עמו אליבא דר"מ לאו דוקא אלא גם הקטן אין עולה עמו הגדול דלא משמע הכי:

[illegible]

אסרה בעי רבי זורא מהו שתעשה יד לחברתה. לפי שני שזקוקים לדמיון ליה או הויה חיה שלא השתחוה לה יד להויה שומאה או לא כלום נעשה יד לזולת לזולת אחר או לא מימה דבכולה שזעמין מוכח לזולת נעשה יד לזולת לקמן כוליה שז נדל חזקה נעשה חזק יד מהו

לכלולא ולעיל נמי לא פליגי אלא צבהמה אס נעשית יד לאזר
משום שהצבהמה דבר גדול ואיהי ראויה להיות יד אלל אס היי שזין
הצבהמה והאזר הויא יד לכ"ע ועוד אמאי נקט דלעת ליצני בשמי
אמיתיות בשר המדובקזין צבור ונטמאה אחת מהן בשרך ואזין לומר
נמיי דצללת מחוברת איירי והאזי טמא מיידי דהוא לאצרה ואזין לומר
מבעייל לאי הוי יד ארך להאזיל נעמיא כיון שהוה מחובר
דכמבעייל ליה בקישות שנטעה בצעזץ דאכתי אמאי נקט דלעת לימא
המשתחוה לחאי איזין וגראה כלשון ראשון שפירש צקונטרס דעיי אס
נגע שרך בחאי' שהשתחוה אס נעשית יד לחאי' האחר הוואזין ואזין ראו
דלעת שנטמא לר"ס דלמר אוכל שאזין יכול להאזילנו לאחריים איזין אוכל
וואל דמי לשאר ידות דהאס אין מקורות וטמאה לפי שאזין ראויות לאזילנו
ועדן בעלמא קן אזל הכא אוכל גמור הוא אזל צד דמר גורו לי שזין
לאזילנו לאחריים דכפרישית לעיל גבי צבהמה צחייא מהו רב' :

יִתְּיָן דְּמַקְבְּלִין טוֹמָאָה בְּמִקּוֹמָן וְאִם נִגַע טוֹמָאָה בְּצִהְמָה מִהוּ שְׁתַּעֲשֶׂה נִגְמִי לֹא הוּא אִלּוּ דְלִמְלָא נִהִי דְלֵאמַר גּוֹפֵה טְהוֹרָה יָד לֹאכֵר מִיָּהָה הוּא כִּי אֵל טוֹמָאָה אֵע"פ שְׂאִין עֵשׂ בְּלֹא בָשָׂר מִקְבָּל טוֹמָאָה: **קִישוּם שְׁתַּעֲשֶׂה** יִתְּיָה טוֹמָאָה הָרִי הִיא בְּטוֹמָאָתָהּ וְאִם הַגְדִּילָהּ וְיִזְאָה נּוֹפֵה לַחֹךְ וְנוֹטָה מִשְׁבַּעֲנִין לְפִי יִשְׁאָחֲחִירִים וְיוֹנְקִין מִן הַנּוֹף הַנוֹטָה חוּץ לְעִיִּין: **הַטָּמֵא** טוֹף שֵׂינָא לַחֹךְ וְיוֹנֵקת מֵרִים הֶאֱכִיל דְּרַךְ אֲחֵר מִכְּמוֹזֵר וְטְהוֹרָה: **לִרְשָׁ"ה** וְיִלְעֵט **אֶסְרָה**. בְּהִנֵּה אֶסְרָה עֲבֹדָה זָרָה וְלִרְשָׁ"ה אִיסוּרֵי הַנֶּהֱלֵךְ אִין יִחַל דְּבַעֲיָן יִשְׁאָחֲתָה יִכּוֹל לִהְיוֹת לְאֶחָדִים וְהֵא דְלִעֲלֵט אִיסוּרֵי הַנֶּהֱלֵךְ הִיא הַמְטָמְאָה כְּשֶׁךְ (שְׁמֵת פֶּה:) שְׁנִגְמָר (דְּבִרִּים י:) שְׁקָן מִשְׁקַלְנָהּ וְלִרְשָׁ"ה מְטָמְאָה מִן הִיא כְּדִמְאִרְמִין בְּפֶרֶק ר"ע (שְׁמֵת פֶּה:) וְקִרָא אֶסְמַכְתָּא בְּעִלְמָהּ הוּא:

מהו

**עין משפט
נר מצוה**

א מ"י פ"ו מהלכות
טומאת אוכלין הלכה
ט ופקק כחכמים:
ב מ"י פ"ג שם הלכה
ו[ופי"ד הלכה ז]:
י"י שם פ"ב הל"ו]:
ד מ"י פ"ב שם הלכה
ט:

לעזי רש"י

זפיל"א. עולש.

יְמֵה מַקּוּבָצָת

[illegible]

עין משפט ונר מצוה

עו א ב מיי פ"ב מהל' טומאת אוכלין הלכ' ב:

עח ג ד מיי פט"ז מהל' טומאת נרעת הלכה ה:

עט ה מיי פ"ב מהל' אבות הטומאה הלכה ה:

פ ו מיי סס הלכה ג: פא ז מיי פ"ד סס הלכה ה:

שיטה מקובצת

א] בשר הפורש ממנו מאבר בהמה דאילו נמחק מלת ממנו ונ"ב נ"א בשר הפורש ממנו דאילו: **ב**] אמר רב דכתב וכי ימות: **ג**] וכי ימות מן הבהמה וגו' מקצת בהמה: **ד**] ועצמות מאי איכא בין נמחקו מלות מאי איכא: **ה**] בינייהו אמר רב פפא נמחק מלת בינייהו: **ו**] והנוגע בה הוי שני כלום נעשה האוכל: **ז**] הוי מחובר וטהור הנוגע בה הסי': **ח**] עובי הכותל נראות משני צדדין: **ט**] מדכתב וכי ימות דמשמע: **י**] אלמא כעין מיתה בעינן שאינה חזרת הסי': **יא**] ומשיחשב עליו לא נגע בטומאה שיקבלנה אבל חישב עליו והורידו לאביו לתורת אוכל ואח"כ חתכו קבל טומאת אוכל מאביו לבד מטומאה חמורה: **יב**] וכשתתכו והלכה לה טומאה חמורה נשארה עליו הקלה שלא היה לה עד עתה: **יג**] א"ל הא קשיא לי: **יד**] ואמאי הא טומאת וכר':

קבת:

רבי יהודה מטהר. הא דאמר לעיל (דף קס:) תאנים שלמקו באיביהן מטמא טומאת אוכלין אתיא דלא כרבי יהודה א"נ נמקו לא הוי אפילו כמעורה: **בול"א** וניב שפתים איבא בינייהו. פירוש כוליא שלמה וניב שפתים שלם אבל חצי כוליא וחצי ניב שפתים אע"פ שאין עושה חליפין אינו מטמא דגמרינן מזהמה ממה שהיא דבר חשוב אף אבר שהוא חשוב ואע"ג דרבי יוסי הגלילי לא יליף מזהמה לענין דבעי חשיבות קצת יליף אבל אין לומר שאפילו חצי כוליא וחצי ניב שפתים הואיל ואין עושין חליפין מטמו דהא עלם אין עושה חליפין ואם נשבר ונפל מזהמה בחייה מסתמא לא מטמא דלא עדיף עלם מן החי מעלם דנבלה דאמר נבלתה ולא בעצמות ועלם כשעורה מן המת מטמא אבל פחות לא אע"ג דאין עושה חליפין וא"ת דהכא דאמר דבשר עושה חליפין חוץ מכוליא וניב שפתים וצפרק דם הגדה (דף נה.) אמר מה עלם שאין גועו מחליף ופריך והרי בשר כו' ומשני דמקומו נעשה כלקט וי"ל דהכא מעניינה דקרא והתם מעניינה התם דומיא דעלם שמתרפא קצת אבל אין מתרפא כבתחלה ובשר נמי נעשה כלקט והכא דומיא דמיתה שאינה עושה חליפין כלל ולכך נקט הכא לשון חליפין והתם נקט בינייהו בשר. אית ספרים דגרסי רכובה וכן נראה דמשום הכי לא בעי ר"ע בשר דאיכא אבר מזהמה דהיינו רכוב רוצ אברים ולא מטמא אפילו ברכובה גופה אבל אי לא רכובה לא הוה ידעינן טעמא דר"ע מ"ט לא דריש נמי מזהמה דנבעי בשר דטעמא דר' יוסי הגלילי ניחא דלא דריש מידי מזהמה וריצ"א פי' דרכובה כ"ע לא פליגי כיון שנבלתא קך בלא בשר לא גרעה משאר איברים ולא פליגי אלא דוקא בצבר שהיה עליו בשר והוסר:

¹וטומאת

ת"ל ²במותם מה מיתה שאינה עושה חליפין דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר שרץ מה שרץ גידים ועצמות אף כל בשר גידים ועצמות רבי אומר שרץ מה שרץ בשר גידים ועצמות אף כל בשר גידים ועצמות בין רבי לר"ע איכא בינייהו ארכובה בין ר"ע לר' יוסי הגלילי מאי איכא בינייהו אמר רב פפא כוליא וניב שפתים איכא בינייהו וצריכא דאי אשמעינן בהמה היינו טעמא דלא מטמא מחיים משום דלא מטמא בכעדשה אבל שרץ דמטמא בכעדשה אימא לטמא מחיים ואי אשמועינן שרץ משום דלא מטמא מחיים צריכא א"ל ת"ר החותך כזית בשר מאבר מן החי חתכו ואח"כ חישוב עליו ואח"כ חתכו טמא רבי אסי לא על לבי מדרשא אשכחיה לרבי זירא א"ל מאי אמור בבי מדרשא א"ל מאי קשיא לך אמר ליה דקתני חישוב ואח"כ חתכו טמא טומאת

מאי בינייהו: ה"ג רבי אומר **זהמה מה זהמה בשר גידים ועצמות** כו': צין רבי לר"ע א"ב **רכובה**. רכובה הנמכרת עם הראש אין זה בשר כלל אלא גידים ועצמות לר"ע אבר הוא וכ"ש לרבי יוסי הגלילי דהא אינו עושה חליפין ולרבי לאו אבר מן החי הוא דהא אין בו בשר: צין ר"ע לרבי יוסי הגלילי **אינה** בינייהו כוליא וניב שפתים. דאין עושין חליפין ואין זהו עלם לרבי יוסי הוו אבר לר"ע לאו אבר מינה: **בשר הפורש מן השרצים**. מן החי דלצר מן החי נוהג צהן: דאי אשמועינן **זהמה היינו טעמא דלא מטמא**. בשר מן החי דידה משום דלא מטמא כבעדשה: שרץ לא כתיב ביה משא זהמה כתיב בהם) משא: **החותך כזית בשר מאבר מן החי**. בתוספתא [עוקףין פי"ג ה"ב] לא גרסינן כזית אלא החותך בשר מאבר מן החי וכגון דאיכא כזיפה: **חתכו ואח"כ חישב עליו**. להאכילו לעוצד כוכבים: **טהור**. דהא בשר הפורש מאבר מן החי טהור הלכך טומאת עצמו אין בו ומשיחש יא'עליו לא נגע בטומאה שיקבלנה אבל חישב עליו והורידו באציו בצבר לתורת אוכל ואחר כך חתכו קבל טומאה מאציו קודם לכן מטומאה חמורה שהיתה עליו בעודו אבר שלם יא'כשתתכו והלכה לה טומאה חמורה נשארה עליו הקלה שלא היה לו עד עתה: (**מאי קשיא** נך) א"ל. יאהכי קשיא לי דקתני בזהיא צרייתא חישב כו' ואמאי יתייא טמאה כו':

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

מהו שסעשה יד לחצרהס. לענין טומאה דאורייתא לקבל טומאה מן השרץ כדי להציאה לחצרתה להיות חצרתה ראשונה כאילו נגע עצמה בטומאה. שניה לטומאה פשיטא לן דלא הויא הויא חצרתה שהרי זו לא קבלה טומאה לעצמה. ליטנא אחרינא לענין טומאת עבודה זרה קמיבעיא ליה דזו שנעשית עבודה זרה הרי היא כשרץ ותציה השני

מי הוה לה יד והנוגע זה כנוגע בעבודה זרה או דילמא לא הוי לה יד וטהור הנוגע זה כגון אם לא הוכשרה דאין עליה תורת אוכל לקבל טומאה מחצרתה אי נמי הוכשרה הויא לה איהי ראשון והנוגע זה הוי שני ונעשה האוכל יד לאוכל אחר או לא: **יחור**. נוף: **רבי יהודה מטטר**. דאכתי מחובר הוא: **אם יכול לחיות**. הוי מחובר וטהור: **ו**] **ואם לאו**. הרי הוא כמלוש וטמא: **מהו שיעשה יד לחצירו**. אם נפשו מיתור זה יחור אחר ומעורה בו בקליפתו ואינו יכול לחיות והוי מלוש והראשון יכול לחיות מהו שיעשה זה שיכול לחיות ואינו מקבל טומאה בית יד לזה המלוש ומציא לו טומאה. א"נ אם יחור זה אינו יכול לחיות מהו שיעשה לו האילין יד להציא טומאה על פירות שצמור: **אכן**. המנוגעת: **שצויים**. שגראה בצית זה וצבית זה שכן דרך הזויזות לתת שם אצנים גדולות הממזיקים את כל עוצי הכותל ויוגראה משני דלדים: **כשהוא חולץ**. לסוף שזנע של הסגר דכדכתיב (ויקרא ד) וחללו את האצנים: **חולץ אם כולו**. דהא אכן כתיב כמות שהיא או גדולה או קטנה: **וכשהוא נוסף**. אם הוולטו הצית וצא לנותלו: **נוסף אם שלו**. חולץ את האצן ונותץ את ד' שלו: **ומניח אם חלק חצירו**. דהא כתיב (שם) ונתן את הצית ולא שתי צתים: **מהו שיעשה**. חלק הטהור בית יד לזה להכניס טומאה לצית חצירו דהא אכן המנוגעת מטמאה צאהל כדכתיב (שם) והבא אל הצית: **איכא צניייהו בשר הפורש מן האבר**. לאחר זמן. בשר הפורש מן החי לא מטמא אא"כ הוי אבר עם הגידים והעצמות כדיליף לקמן וכ"ש בשר הפורש מן אבר מן החי: **מאבר מן הנבלה מטמא**. דהא איכא כזית נבלה: **מן הזהמה ממקלט זהמה**. כגון אבר ממנה מדכתיב וכי ימות יזמן דמשמע כעין מיתה שאינה עושה חליפין והיינו אבר וסיפיה דקרא הנוגע נבלתה יטמא: **ומקלט זהמה אינה מטמאה**. ואף על פי שהיא כמותה כגון טרפה ששחטה: **וכי ימות**. מיניה נפקא לן אבר כדאמרין וקרייה ממה אלמא כעין מיתה בעינן שאינה י'חוזרת: **עושה חליפין**. חוזרת לקדמותה ובשר עושה חליפין אם יתלוש בשר מן הזהמה אחר עולה תחתיו: **מה זהמה גידין ועצמות**. לקמיה מפרש רכובה הנמכרת עם הראש אין זה בשר כלל אלא גידים ועצמות לר"ע אבר הוא וכ"ש לרבי יוסי הגלילי דהא אינו עושה חליפין ולרבי לאו אבר מן החי הוא דהא אין בו בשר: צין ר"ע לרבי יוסי הגלילי **אינה** בינייהו כוליא וניב שפתים. דאין עושין חליפין ואין זהו עלם לרבי יוסי הוו אבר לר"ע לאו אבר מינה: **בשר הפורש מן השרצים**. מן החי דלצר מן החי נוהג צהן: דאי אשמועינן **זהמה היינו טעמא דלא מטמא**. בשר מן החי דידה משום דלא מטמא כבעדשה: שרץ לא כתיב ביה משא זהמה כתיב בהם) משא: **החותך כזית בשר מאבר מן החי**. בתוספתא [עוקףין פי"ג ה"ב] לא גרסינן כזית אלא החותך בשר מאבר מן החי וכגון דאיכא כזיפה: **חתכו ואח"כ חישב עליו**. להאכילו לעוצד כוכבים: **טהור**. דהא בשר הפורש מאבר מן החי טהור הלכך טומאת עצמו אין בו ומשיחש יא'עליו לא נגע בטומאה שיקבלנה אבל חישב עליו והורידו באציו בצבר לתורת אוכל ואחר כך חתכו קבל טומאה מאציו קודם לכן מטומאה חמורה שהיתה עליו בעודו אבר שלם יא'כשתתכו והלכה לה טומאה חמורה נשארה עליו הקלה שלא היה לו עד עתה: (**מאי קשיא** נך) א"ל. יאהכי קשיא לי דקתני בזהיא צרייתא חישב כו' ואמאי יתייא טמאה כו':

טומאת

מסורת הש"ס

א] עוקףין פי"ג משנה ח [לקמן קטו:]; **ב**] נעשים פי"ג משנה ב, ג] לעיל עד. **פ**]: וצחיס סט:; **ד**] ו"ל רבי יוסי הגלילי, **ה**] ויקרא יא,

תורה אור השלם

1. וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה הנגע בגבלתה יטמא עד הקרב: ויקרא יא לט 2. אלה הטמאים לכם בכל השרץ כל הנגע בהם במתם יטמא עד הקרב: ויקרא יא לא

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א] גמ' מ"ר החותך כזית בשר. ג"ב מיי פי"ג מהל' טומאת אוכלין הלכה ה וע"כ כ"מ:

מסורת הש"ס

(א) [לעיל עב: מה:א:]; (ב) [עין מוס' לעיל עב: ד"ה בשעת]; (ג) [נפסחים מה: (ד) [עין מוס' לעיל יג: ד"ה תקרובת ומוס' פסחים עג. ד"ה מיקוץ]; (ד) [ז"ל דתנן]; (ה) [עוקצין פ"ג מה"ג מה: ג: ע"ש, (ו) [לעיל עג: עד.]; (ז) [בסוכות ט: מנחות ק"א.]; (ח) [שמות יב.]; (ט) [נענין מוס' ב"ק כג.]; (י) [עין מוס' ב"ק עג. ד"ה פרה.];

תורה אור השל"ם

1. מבבל האב"ל אשר יאב"ל אשר יבוא ע"זיו מים יטמא וכל משקה אשר ישקה בכל בלי יטמא: ורקרא יא לד

גאיון הש"ס

גבי אמר אביי הרי אמרו. ע"ל דף יג ע"ב מוס' ד"ה תקרובת:

מוסף רש"י

כופת. מטיין, וסופת שס דבר הוא ובסדר טהרות טובת איכא, סופת של עץ וסופת של אץן (פסחים מה:). אי מיתה עושה גיפור. אבר המדולדל בבהמה ומתה, המיתה מפלת אותו ואינו טמא כאשר מן הנבלה אלא כאשר מן החי, והפרס יש בניהם דלמירין (לעיל) אבר מן החי בשר הפורס ממנו טהור, דאין מטמא אלא כשהוא אבר של בשר גידים ועצמות, אכל נבלה כות ממה טמא אב הטומאה (עירי עג.). שאתה יכול להאכילו לאחורים. לעובדי כוכבים דאינו אסור בהנאה (בבורות טז). שאי אתה יכול להאכילו לאחורים. עובדי כוכבים, שאסורים בהנאה (מנחות קא:).

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

טומאת צית הספרים היא.
היאך קבל טומאה! במחובר והלא מגעו בסתר וקיי"ל בנהד (דף מה:).
מקרא דטומאת צית הספרים לא מטמא: **ר"מ היא.**
בבהמה המקשה (לעיל עב.) הולא עובר את ידו ושחט את אמו ואח"כ חתכו בשר העובר מגע נבילה שקבל טומאה

^(ב)טומאת בית הסתרים היא וטומאת בית הסתרים לא מטמא אמר ליה אף לדידי קשיא לי ושאלתיה לרבי אבא בר ממל ואמר לי ^(ג)הא מני רבי מאיר היא דאמר טומאת בית הסתרים מטמא אמר ליה ולא זימנין סגיאין אמרה קמאי ואמרי ליה שני ליה לר' מאיר בין טומאה דבעיא הכשר ובין טומאה דלא בעיא הכשר אמר רבא ומאי קושיא דלמא בשהוכשר אמר ליה רבה בר רב חנן לרבא למה לי הכשר הרי מטמא טומאה חמורה אגב אביו אמר ליה כשישימש מעשה עין שימש אמר אביי הרי אמרו ^(ד)כופת שאור שיחורה לשיבה בטלה טומאתה לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכלין שמטמאין טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש ^(ה)אמר אביי הרי אמרו ^(ו)תקרובת עבודת כוכבים של אוכלין מטמאין באוהל טומאתה לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכלין שמטמאין טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש אמר אביי הרי אמרו יִחבורי אוכלין ככלים דמו טומאתן לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכל שמטמא טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש א"ל רב פפא לרבא הא ^(ז)דתניא ^(ח)חלב נבלה בכפרים צריך מחשבה והכשר טומאתו אגב כוליא לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכל שמטמא טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש אמר רב מתנה הרי אמרו יִבית שסכבו בורעים טהרו טומאתו לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לזרעים שמטמא טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש: **ר"ש מטהר:**
מה נפשך "אי מיתה עושה גיפור ליטמא משום אבר מן החי אי אין מיתה עושה גיפור ליטמא משום אבר מן הנבלה **ר"ש** ארישא קאי האבר והבשר המדולדלין בבהמה מטמא טומאת אוכלין במקומן וצריכין הכשר ורבי שמעון מטהר ^(ט)אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן מ"ט דר"ש אמר קרא ^(י)מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים

^(ב)טומאת בית הסתרים היא וטומאת בית הסתרים לא מטמא אמר ליה אף לדידי קשיא לי ושאלתיה לרבי אבא בר ממל ואמר לי ^(ג)הא מני רבי מאיר היא דאמר טומאת בית הסתרים מטמא אמר ליה ולא זימנין סגיאין אמרה קמאי ואמרי ליה שני ליה לר' מאיר בין טומאה דבעיא הכשר ובין טומאה דלא בעיא הכשר אמר רבא ומאי קושיא דלמא בשהוכשר אמר ליה רבה בר רב חנן לרבא למה לי הכשר הרי מטמא טומאה חמורה אגב אביו אמר ליה כשישימש מעשה עין שימש אמר אביי הרי אמרו ^(ד)כופת שאור שיחורה לשיבה בטלה טומאתה לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכלין שמטמאין טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש ^(ה)אמר אביי הרי אמרו ^(ו)תקרובת עבודת כוכבים של אוכלין מטמאין באוהל טומאתה לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכלין שמטמאין טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש אמר אביי הרי אמרו יִחבורי אוכלין ככלים דמו טומאתן לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכל שמטמא טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש אמר אביי הרי אמרו יִבית שסכבו בורעים טהרו טומאתו לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לזרעים שמטמא טומאה חמורה כשישימש מעשה עין שימש: **ר"ש מטהר:**
מה נפשך "אי מיתה עושה גיפור ליטמא משום אבר מן החי אי אין מיתה עושה גיפור ליטמא משום אבר מן הנבלה **ר"ש** ארישא קאי האבר והבשר המדולדלין בבהמה מטמא טומאת אוכלין במקומן וצריכין הכשר ורבי שמעון מטהר ^(ט)אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן מ"ט דר"ש אמר קרא ^(י)מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים

קבא.

וטומאת בית הסתרים לא מטמא.
פירושה צפרק צהמה המקשה (לעיל עב: ד"ה בשעת): **וְלֹא שְׁנֵי דָּרִי' מֵאִיר בֵּין טוּמְאָה דְּבַעֵי הַבֶּשֶׂר בּו'.**
הלשון אין מיושב דלא ה"ל למימר טפי אלא הכא לא הוכשר: **לְמַד** לִי הַבֶּשֶׂר וְהָא מִטְמֵא טוּמְאָה חֲמוּרָה אֲגַב אֲבִיו.
תימה אמאי לא פריך למה ליה לאוקומיה כר"מ הא מטמא טומאה חמורה אגב אביו.
תימה אמאי לא פריך למה מים ולא הכשר שך כדלמר פרק צא סימן (מהד דף ג:):

כשישימש מעשה עין שימש.

פירוש מאותו שם שהיה מטמא טומאה חמורה דהיינו משום אבר מן החי עתה אין אבר מן החי שאין צו אלא בשר ואין קרוי אבר ול"ד לנבלת עוף טהור ופרים הנשרפים כששטימא טומאה חמורה היה משום שורף פרים והשתא נמי הס פרים וה"פ כשימש מעשה עץ שימש לא מתורת אוכל כמו שהוא עתה אלא מתורת עץ צעלמא ואי"ת א"ע" דמעשה עץ שימש ליטמא דנגמר מורעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה בשום ענין וי"ל דזרעים נמי סופן לטמא טומאה חמורה ע"י שמוש עץ כדלמר בסמוך כופת שאור שיחדה ליטש עליה בטלה ומטמאה טומאת מדרס:

טומאתה לאו דאורייתא.
תימה דאי לאו מדאורייתא

בטלה אמאי מותר להניחה בציתו: **בית שסכבו בורעים טהרו.**
מכאן קשה על פירוש רבינו שמואל צפ"ק דסוכה (דף יג:). דלמר ירקות שאדם יולא בזין ידי חובתו בפסח אין חוצצין בפני הטומאה אכל מציאין הטומאה ופוסלין הסוכה משום אויר פירוש ולא משום סכך פסול דסכך פסול בהרבעה ואויר בשלשה ואמר התם מאי טעמא כיון דכי יבשי נפלי כמאן דמפרשי דמו ופירש רבינו שמואל דהא דקאמר מאי טעמא לאו אאין חוצצין בפני הטומאה קאי משום דהוי אוכל ומקבל טומאה ואין חוץץ בפני הטומאה אלא אפוסלים את הסוכה קאי וקשה לפירוש דהכא משמע דבטלי לגבי צית ולא מקבלי טומאה ומיהו יש לומר לפירוש דמילי מילי קתני ואין חוצצין לאו כסכך צהם קאמר אכל מכל מקום לא היה צריך לפרש כן דאיכא לפרושי כססיך בזן ולא מקבלי טומאה והאי דאין חוצצין כדמפרש התם משום דכי יבשי נפלי וכן פירש בקונטרס שם:

כזית

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פכ"ה מהלכות כלים הלכה יב:];
ב [מיי' פ"ב מהלכות טומאת אוכלין ה"ב:];
ג [מיי' פ"ד מהלכות טומאת זרעת הי"ן:];

ענין רש"י

מטיין. גוש (של שאור).

שיטה מקובצת

א! היאך קבל טומאה מאביו במחובר: [ב] וכ"ש זה שכבר טימא לאבר שמטמא כנבלה הס"ד כשישימש וכו' וכן כתוב בספרי כ"י: [ג] שאין האבר מטמא כלום ע"י אותו בשר. ג"ב בספר כ"י לא נמצאו מלות אלו: [ד] שהרי יחודה לכך ולא להחמין שאר עיסות ואומר אני: [ה] ומשני תלמודא לעולם וכו': [ו] הרי אמרו תקרובת ע"ז של אוכלין טמא באהל דילפינן לה מריאכלו ובחי' מתים מה מת מטמא באהל אף תקרובת ע"ז מטמא באהל וקאמר אביי ואמר אני דטומאה זו: [ז] משום מגע נבלה אגב כוליא כשהכוליא טמונה: [ח] טמונה בו מטמאה והד"א: ט) (אין צריך הכשר וזה לענין טומאת אוכלין אוכל הוא וקתני צריך הכשר הס"ד כך מצאתי בכ"י ש"ן): [י] הרי אמרו בית שסכבו בורעים יא! בטלו הזרעים ונעשה אהל: [יג] כותליו ואהל שלו ומטמא אדם וכלים: [יד] לטמא אדם וכלים לא דאורייתא היא ואת דגרסי בית שסכבו בורעים טהרו כלומר טהרו מטומאת אוכלים ונעשו עץ:

הרי אמרו **תקרובת עבודת כוכבים של אוכלין מטמא בזהל**. וקאמר אביי אומר אני טומאה זו לאו דאורייתא וקרא אסמכתא צעלמא: **דאי דאורייתא.** מצינו אוכלין שקופן לטמא אדם: **מעשה עץ.** שאסורים בהנאה וצטלו מאכילה ונעשו כעצים הנעצדים: **הרי אמרו.** באלו עוברין (פסחים מה:): **חצוי אוכלים.** צבכלים הרי הם ככלים ואם נגעה טומאה באוכל נטמא הכלי דתנן (סס) בָּצֵק שֶׁבִּסְדָּקֵי עֲרִיבָה לִעֵינן הטומאה אם רוצה בקיומו הרי הן כעריבה ואומר אני טומאתו זו שהוא נעשה כלי ואם נגע במת חוזר ומטמא אדם לאו דאורייתא: **חלב נבלה.** דבהמה טהורה אינו מטמא כנבלה דנפקא לן^(א) מיעשה לכל מלאכה [ויקרא ו] ולענין לקבל טומאה מן הנבלה או מן השך: **כפרים.** שעמם מועטין וחלב לאו בר אכילה הוא אפילו לעובד כוכבים אלא ע"י דחק: **צריך מחשבה.** והוי אוכל וכיון דחלב יורד לתורת אוכל אומר אני טומאתו אגב כוליא מה שהוא מטמא אדם משום מגע נבלה ושהוא שומר הכוליא כשהכוליא טמונה צו כדלמר לעיל (דף קט:). כמה חוטין נמשכים הימנה לאו דאורייתא דאי דאורייתא מצינו דבר שיורד לתורת אוכל כגון חלב שחישב עליו ועדיין הכוליא טמונה בו!:

מעטא טומאה חמורה. ואין תנן כל שקופו לטמא טומאה חמורה אין צריך הכשר ויזוה לענין טומאת אוכלין אוכל הוא וקתני צריך הכשר: **מעשה עץ שימש.** לאו בתורת אוכל הוא מטמא אלא בתורת שומר לאוכל כעצם ובקרנים וכתלפים: **הרי אמרו צית שסכבו בורעים.** כלומר הרי הזכירו צית המסוכך בזרעים דהוי צית. ולא ידענא היכן אמרו: **המסכך בורעים.** כגון שסיך ציתו בשצבלים ובהם הזרעים וכיון שעשה מהם סכך יאצטל הזרעים ונעשה אהל חשוב ואם פרחה זרעת באתו צית הרי כל הצית טמא כתליו ואהל שלו יטלטמא אדם וכלים: **טומאתו לאו דאורייתא.** אותה טומאה שהצית חשוב אהל לטמא אדם! לאו דאורייתא היא. ואית דגרסי צית שסיכו בזרעים טהרו כלומר טהרו מטומאת אוכלים ונעשו עץ דצטלו אלא הסיכוך טומאתו לאו דאורייתא כדפרישית: אי אין **מיתה עושה גיפור.** והרי תננבל עמה לטמא משום נבלה: **מ"ט דרבי שמעון.** דמטהר המעורה בצעלי חיים:

לאחרים